

MÜZİK EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNİN ÖĞRENCİ KAZANIMLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr.Gülten Cüceoğlu Önder
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
gcuceoğlu@mehmetakif.edu.tr

Yrd.Doç.Dr.Nurdan Kızıldeli Salık
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
nkizildeli@mehmetakif.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans 4. sınıf programında yer alan Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersi kapsamında, 2009-2013 eğitim-öğretim yılları arasında gerçekleştirilen projeleri ve projeler sonucunda öğrencilerde oluşan kazanımların neler olduğunu ortaya koymaktır. Bu doğrultuda 2009-2013 yılları arasında THU dersi kapsamında gerçekleştirilen projeler ve projelere ilişkin dokümanlar çalışmanın amacı doğrultusunda incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 108 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen toplam 27 projedir. Veri toplama aracı olarak MAKÜ Eğitim Fakültesinin yayınlamış olduğu THU dersi yönergesinde yer alan “Ek.3.3. Sonuç raporu hazırlama formu” kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmış ve elde edilen veriler tabllalaştırılarak yorumlanmıştır. Araştırmada özetle; toplam 27 adet proje gerçekleştirildiği ve bu projelerde toplam 108 öğrencinin görev aldığı, öğrencilerin projelerde ekip arkadaşlarıyla dayanışma ve işbirliği içinde çalışmanın önemini anladıkları, gerek bireysel gerekse grup olarak görev ve sorumluluklarını yerine getirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Müzik, müzik eğitimi, topluma hizmet uygulamaları.

AN EVALUATION OF COMMUNITY SERVICE PRACTICES COURSE IN TERMS OF STUDENTS ACQUISITIONS THAT APPEARS IN THE MUSIC EDUCATION DEPARTMENT'S UNDERGRADUATE PROGRAM

Abstract

The aim of this present study is to bring up the issue of projects conducted between the Academic Years of 2009-2013 as part of Community Service Practices (CSP) course that appears in the syllabus of Undergraduate Program 4th Class in the Music Education Department of Fine Arts Education Division of Faculty of Education in Mehmet Akif Ersoy University (MAKU) and the acquisitions obtained by the students as a result of these projects. Accordingly, projects and related documents pertaining to the CSP course between 2009-2013 have been investigated in line with the aims of the study. A ‘case study’ as one of the qualitative research methods has been employed within the study. The study group for the research is 27 projects that have been conducted with the participation of 108 students. “Appendix 3.3. The Form for the Preparation of Final Report”, issued by MAKU Faculty of Education and a part of CSP course instruction, has been utilized as the ‘data gathering tool’. In the data analysis section, descriptive analysis has been employed and data gathered have been interpreted by using tables. In sum, it has been concluded by this study that; 27 projects in total have been conducted, 108 students in total participated in these projects, the participant students have become aware of the importance of working in cooperation and collaboration with their team-mates and they have fulfilled their duties and responsibilities both individually and in teams.

Key Words: Music, music education, community service practices.

GİRİŞ

Günümüz toplumunda teknolojiye yaşanan baş döndürücü gelişmeler, çalışma koşulları, şehir hayatının getirdiği zorluklar, toplumdaki bireylerin birbirlerine olan duyarlılığını, hassasiyetini ve birlikte iş yapma yetisini kaybederek bireyselleşmelerine yol açmaktadır. Oysaki insan sevgisi, hoşgörü, dayanışma, birlikte iş yapma, yardımseverlik içinde yaşamakta olduğumuz köklü Anadolu kültürünün özünde var olan en temel değerlerdendir. Zira bu değerler insan olmanın gereği olup, insanı besleyen yaşamına anlam katan değerlerdendir. Bu değerleri yaşatmak için her birey üzerine düşen görev ve sorumlulukları elinden geldiğince yerine getirmeye çalışmalıdır.

Bunun yanı sıra bu değerleri yaşatmaya katkıda bulunma hususunda kurum olarak üniversitelere önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Ancak, üniversitelerde eğitim ve öğretim faaliyetleri sadece bilim ve teknoloji alanında kullanılabilir bilginin üretimi ve aktarımı üzerine olmamalıdır. "Üniversiteler ürettikleri bilimsel yayınlar ve projelerle, yetiştirdikleri meslek elemanları ve her şeyden önemlisi toplumu ilgilendiren konularda görüş bildirerek ve uzmanlığını ortaya koyarak toplumun hizmetinde olan kurumlardır" (Uğurlu, 2011, 721). Akçamete (2006), üniversitelerin bilimsel araştırma ve eğitim-öğretim işlevlerinin yanı sıra üstlendiği bir diğer temel görevin "topluma hizmet işlevi" olduğunu belirtmektedir. Üniversitelerin "topluma hizmet işlevi"ni gerçekleştirmeye yönelik 2006 yılında Ankara Üniversitesi'nde yapılan "Eğitim Bilimleri Bakış Açısıyla Eğitim Fakülteleri ve Topluma Hizmet İşlevi" adlı çalıştay önemli adımlardandır (Elma, Kesten, Kiroğlu, Uzun, Dicle, Palavan, 2010, 234). Diğer önemli adım ise, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) Eğitim Fakültelerinde uygulamaya koyduğu Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) adlı derstir.

Topluma Hizmet Uygulamaları dersinde, öğrencilerde toplumsal duyarlılık ve farkındalık; işbirliği, dayanışma, etkili iletişim ve özdeğerlendirme becerilerini destekleme; toplumsal sorumluluk bilinci ve özgüven oluşturma hedeflenir. Dersin içeriği; "topluma hizmet uygulamalarının önemi, toplumun güncel sorunlarını belirleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlama, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma, sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma, topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgi ve becerilerin kazanılması" dır (Makü THU Yönergesi; YÖK). Eğitim fakültelerinde düzenlenen paneller, konferanslar ve çeşitli etkinlikler ile öğretmen adayları çevrelerinde yaşanan sorunları fark etme, bu sorunlara çözüm üretebilme, sosyal ilişki kurabilme ve geliştirebilme yetileri açısından dersin sağladığı katkılar çok önemlidir.

Son yıllarda gerek ülkemizde gerekse yurt dışında yapılan çalışmalarda (Allen, 1997; Owen, 2000; Çuhadar, 2008; Coşkun, 2009; Aksoy, Çetin, Sönmez, 2009; Sönmez, 2010) topluma hizmet uygulamalarının önemi ve duyarlı toplum yetiştirmede eğitim fakültelerinin görevi vurgulanmıştır. Bu uygulamalı ders aracılığıyla öğrenciler katılımcı yurttaşlık, toplumsal sorumluluk, dayanışma, çok kültürlülük gibi demokratik değerleri içselleştirecekler, hem de toplumsal ve eğitimsel sorunların çözümüne yönelik sorun tanımlama, çözüm yolları bulma, seçenekleri değerlendirme, sorumluluk alma, inisiyatif geliştirme ve işbirliği içinde çalışma gibi beceriler kazanacaklardır (Doğramacı, 2000; Erdem, 2005; Gürüz ve diğerleri, 1994).

Bu bağlamda çalışmanın amacı, MAKÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim dalı Lisans 4. sınıf programında yer alan Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında, 2009-2013 eğitim-öğretim yılları arasında gerçekleştirilen projeleri ve projeler sonucunda öğrencilerde oluşan kazanımların neler olduğunu ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. 2009-2013 eğitim-öğretim yılları arasında Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında gerçekleştirilen projeler nelerdir?
2. Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında gerçekleştirilen projeler sonucunda kazanılan öğrenim çıktıları nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışmada 2009-2013 yılları arasında Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında gerçekleştirilen projeler ve projelere ilişkin dokümanlar çalışmanın amacı doğrultusunda incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yapılmıştır. Nitel durum çalışmalarının en temel özelliği "bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl

etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:77). Araştırmanın çalışma grubu toplam 108 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen toplam 27 projedir. Proje gruplarında görev alan öğrenciler, sayısal dağılım bakımından farklılık göstermektedir.

Veri toplama aracı olarak MAKÜ Eğitim Fakültesinin derse ilişkin olarak yayınlamış olduğu THU yönerge (<http://egitim.mehmetakif.edu.tr>) eklerinde yer alan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form “Ek.3.3. Sonuç raporu hazırlama formu” şeklinde yönergede yer almaktadır. Sonuç raporu hazırlama formu “grup değerlendirmesi” ve “bireysel değerlendirme” olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmada “bireysel değerlendirme” bölümünde yer alan üç soruya verilen yanıtlar değerlendirilmiştir. Bu sorular şunlardır:

1. Proje kapsamında etkinlikleri planlama ve uygulama aşamasında neler öğrendim? Bu etkinliklerin bana kattıkları nelerdir?
2. Proje kapsamında gerçekleştirdiğimiz çalışma ve etkinliklerde görev ve sorumluluklarımı ne kadar yerine getirebildim?
3. Proje kapsamında gerçekleştirdiğimiz çalışma ve etkinliklerde ekipteki diğer arkadaşlarım görev ve sorumluluklarını ne kadar yerine getirebildi?

Verilerin analizinde ise betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde “veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2011, 224). Çalışmada her bir araştırma sorusundan elde edilen veriler sistematik ve açık bir biçimde betimlenmiş ve temalar ortaya çıkarılmıştır. Bu temalar anlaşılır bir dille ifade edilerek tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 1: Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi Kapsamında Gerçekleştirilen Projelere İlişkin Dağılım

Proje no	Proje adı	Projenin amacı	Proje ekibi	Öğretim yılı
1	“Bilinçsiz yapılan ilkyardım son yardımdır”	Toplumu ilkyardım konusunda bilinçlendirmek	6	2009-2010
2	“Bulaşıcı hastalıklar ve korunma yolları”	Toplumu bulaşıcı hastalıklar ve korunma konusunda bilinçlendirmek	5	2009-2010
3	“Minik ellerimizde büyük ritimler”	Çocuklarda ritim duygusu kazandırma	3	2009-2010
4	“Ses kıvılcımlarıyla koro”	Anasınıfı öğrencilerinin birlikte şarkı söyleyebilmesi	5	2009-2010
5	“Çalgıların büyüsünde oyunlu şarkılar söylüyorum”	Çalgı eşlikli çocuk korusu çıkartmak	5	2009-2010
6	“Bir fidan bin yaşam”	Doğaya katkıda bulunmak, tüm canlılar için yararlı ve kalıcı bir iz bırakmak.	7	2012-2013
7	“Müziğin sihirli dünyasında kendimi keşfediyorum”	Okul öncesi dönemdeki çocukların müzikten yola çıkarak doğaçlama yeteneklerini geliştirmek ve böylelikle kendilerini ifade etme fırsatı sunmak	7	2009-2010
8	“Çalgı eşlikli çocuk şarkıları yoluyla müziksel fikir ve drama becerisi geliştirme”	Çocukları müzik hakkında bilgi sahibi yaparak müziksel yeteneklerini ortaya çıkarma	4	2009-2010
9	“Birbirimize ihtiyacımız var”	İnsanları kan bağışi konusunda bilinçlendirmek ve kan bağışi yapmaya teşvik etmek	3	2009-2010
10	“Kitapsız okul kalmasın”	Çeltikçi İlköğretim Okulu’nun ihtiyaçlarının giderilmesi	4	2012-2013

11	“Yediğine içtiğine dikkat et, güvenilir gıda tüket”	Toplumun sağlıklı beslenmesini sağlamak ve Alo 174 gıda hattından yararlanmayı sağlamak	2	2012-2013
12	“Müzikte engel yoktur”	Engelli çocuklara müzik sevgisini aşlamak	2	2012-2013
13	“ Akran eğitimi”	Zararlı alışkanlıkları olan öğrencileri bu alışkanlıklardan kurtarmak ve yol göstermek	5	2012-2013
14	“Yardıma muhtaç ailelere gıda yardımı”	Maddi durumu kısıtlı ailelere gıda paketleri hazırlayarak gıda gereksinimlerini sağlamaya yardımcı olmak	2	2012-2013
15	“ Hepatit B”	Hepatit B konusunda insanları bilgilendirmek ve bilinçlendirmek	4	2012-2013
16	“Lösemi”	Lösemi ve ilik nakli konusunda toplumu bilgilendirmek ve bilinçlendirmek	3	2012-2013
17	“ Travmalarda ilk yardım”	İlk yardım konusunda bilgi vermek ve bilinçlendirmek	4	2012-2013
18	“Çocuklar ve müzik”	Çocuk esirgeme kurumundaki çocuklara müziği tanıtmak ve beraber müzik yaparak sevdirmek	4	2012-2013
19	“Zihinsel engellilerde müzik eğitimi”	Zihinsel engelli öğrencilere ritim algısını vermek	3	2012-2013
20	“ Hayvanlara yardım”	Hayvanlar için yapılan etkinlikler sayesinde toplanan yardım ile hayvanlara gereken gıda teminine katkıda bulunmak	2	2012-2013
21	“ S.O.S.yal Çocuk	Maddi durumu kötü olan öğrencilerin sosyalleşmesi ve eğitim durumlarına katkı sağlamak	4	2009-2010
22	“Emniyet kemeri ve dikkat hayat kurtarı”	Emniyet kemerinin hayati önem taşıdığı konusuna dikkat çekerek bu konuda insanları bilinçlendirmek	4	2010-2011
23	“Meşe Palamudu”	Yavru Tema (ilköğretim seviyesinde) elemanlarına palamut ekiminin nasıl ve ne şartlarda yapıldığını öğretmek	6	2010-2011
24	“Birinin çöpü diğerinin hazinesidir”	İhtiyaç sahibi öğrencilere yardım etmek	4	2010-2011
25	“İşitme ve Zihinsel Engelli çocuklar için Müzikli oyun öğretimi”	İşitme ve zihinsel engelli çocuklara devinışsel beceri kazandırmak	2	2010-2011
26	“ Kan ver Hayat Kurtar”	Hedef kitleyi bilinçlendirmek ve kan bağışının artmasını sağlamak	4	2010-2011
27	“ Üniversite yolunda çocuklar”	Devlet korumasındaki çocukların üniversitemize bakışlarının genişletilmesi	4	2010-2011
Toplam			108	

Tablo 1’de görüldüğü gibi çeşitli konularda toplam 27 adet proje gerçekleştirilmiş ve bu projelerde toplam 108 öğrenci görev almıştır. Gerçekleştirilen projelerde özetle; ilkyardım, bulaşıcı hastalıklar, zararlı alışkanlıklar, emniyet kemeri, zihinsel ve işitme engelli çocuklar, kimsesiz ve yardıma muhtaç çocuklar, yardıma muhtaç aileler, ağaç dikimi, kitap yardımı, çocuklar ve müzik, hayvanlara yardım, güvenilir gıda tüketimi, kan bağışı

konuları ele alınmıştır. Bünyesinde birbirinden çok farklı sorunları barındıran bu konularla ilgili gerçekleştirilen projelerle, topluma önemli hizmet ve katkılar sağlandığı söylenebilir.

Tablo 2: Öğrencilerin “Proje kapsamındaki etkinliklerden neler öğrendim, bana katkıları neler oldu?” Sorularına İlişkin Yanıtların Dağılımı

<i>Proje kapsamında etkinlikleri planlama ve uygulama aşamasında neler öğrendim? Bu etkinliklerin bana kattıkları nelerdir?</i>		
<i>Öğrenci Kazanımları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Ekip arkadaşlarımla dayanışma ve işbirliği içinde çalışmanın önemini anladım	31	28,70
Her işi zamanında yaptığımda olumlu sonuç alabileceğimi öğrendim	2	1,85
Planlı ve programlı çalışmanın önemini ve bu sayede her şeyi başarabileceğimi öğrendim	15	13,89
Alo 174 gıda hattını öğrendim	2	1,85
Yediklerime daha fazla dikkat etmem gerektiğini öğrendim	2	1,85
Trafikte daha bilinçli davranılması gerektiğini öğrendim	4	3,7
Emniyet kemerinin önemini anladım	4	3,7
Bir proje ya da konferans hazırlarken resmi kurumlarla nasıl yazışma ve görüşme yapılacağını öğrendim	18	16,67
Bir topluluk karşısında kendimi ifade etmeyi öğrendim	15	13,89
İhtiyaç sahibi ailelere yardımcı olma konusunda duyarlı bir birey olmam gerektiğini öğrendim	1	0,93
Topluma hizmet etmede ne kadar faydalı olabileceğimi öğrendim	3	2,78
Problemlili olan öğrencilere nasıl yardımcı olabileceğimi öğrendim	5	4,63
Akran eğitiminin hangi aşamalardan geçtiğini ve öğrencilere neler kattığını öğrendim	10	9,26
Sosyal ilişkilerime olumlu değerler kazandırdı	1	0,93
Kan bağışının insan hayatı için ne kadar önemli olduğunu öğrendim	7	6,48
Kan bağışının ülkemizde ne kadar az olduğunu öğrendim	1	0,93
Bu çalışmadan sonra düzenli bir kan bağışçısı olacağım	1	0,93
Önyargıları kırmanın ne kadar zor olduğunu öğrendim	1	0,93
Engelli çocuklarda müzik yeteneği olduğunu ve keşfedilmek istediklerini öğrendim	2	1,85
Engelli öğrencilerle iletişim kurmayı ve onları hayata nasıl kazandırabileceğimi öğrendim	6	5,56
Çocuklarla beraber çocuk olmayı öğrendim	4	3,7
Çocuk esirgeme kurumlarının ziyaret edilmesi gerektiğini öğrendim	4	3,7
Devlet korumasındaki çocukların etkinliklere ilgiyle katılımı beni mutlu etti	2	1,85
Devlet korumasındaki çocukların ilgiye ve sevgiye ihtiyaçları olduğunu öğrendim	1	0,93
Öğretim yöntemlerini nasıl kullanmam gerektiğini öğrendim	1	0,93
Yaparak ve yaşayarak öğretim yöntemini öğrendim	1	0,93
Eğitimde doğru yöntem seçmenin önemini öğrendim	3	2,78
Öğrencilerin yaş ve algılama düzeylerine göre, nasıl yaklaşmam gerektiğini, derse katılımlarını nasıl sağlayacağımı, öğretimin nasıl planlanması gerektiğini öğrendim	11	10,19

Tablo 2’de “proje kapsamında etkinlikleri planlama ve uygulama aşamasında neler öğrendim? Bu etkinliklerin bana kattıkları nelerdir?” sorusuna öğrenciler, % 28,70 oranında ekip arkadaşlarımla dayanışma ve işbirliği içinde çalışmanın önemini anladım, %16,67 oranında bir proje ya da konferans hazırlarken resmi kurumlarla nasıl yazışma ve görüşme yapılacağını öğrendim, %13,89 oranında planlı ve programlı çalışmanın önemini ve bu sayede her şeyi başarabileceğimi öğrendim, %13,89 oranında bir topluluk karşısında kendimi ifade etmeyi öğrendim, %10,19 oranında öğrencilerin yaş ve algılama düzeylerine göre nasıl yaklaşmam gerektiğini, derse katılımlarını nasıl sağlayacağımı ve öğretimin nasıl planlanması gerektiğini öğrendim, %9,26 oranında akran eğitiminin hangi aşamalardan geçtiğini ve öğrencilere neler kattığını öğrendim, %5,56 oranında engelli öğrencilerle iletişim kurmayı ve onları hayata nasıl kazandırabileceğimi öğrendim, %6,48 oranında kan bağışının insan hayatı için ne kadar önemli olduğunu öğrendim, % 4,63 oranında problemlili olan öğrencilere nasıl yardımcı olabileceğimi öğrendim, %3,7 oranında trafikte daha bilinçli davranılması gerektiğini öğrendim, % 3,7 oranında emniyet kemerinin önemini anladım, % 3,7 oranında çocuk esirgeme kurumlarının ziyaret edilmesi gerektiğini

öğrendim, % 3,7 oranında çocuklarla beraber çocuk olmayı öğrendim, % 2,78 oranında eğitimde doğru yöntem seçmenin önemini öğrendim, %2,78 oranında topluma hizmet etmede ne kadar faydalı olabileceğimi öğrendim, %1,85 oranında her işi zamanında yaptığımda olumlu sonuç alabileceğimi öğrendim %1,85 oranında alo 174 grıda hattını öğrendim, %1,85 oranında yediklerime daha fazla dikkat etmem gerektiğini öğrendim, %1,85 oranında engelli çocuklarda müzik yeteneği olduğunu ve keşfedilmek istediklerini öğrendim, %1,85 oranında devlet korumasındaki çocukların etkinliklere ilgiyle katılımı beni mutlu etti, %0,93 oranında ihtiyaç sahibi ailelere yardımcı olma konusunda duyarlı bir birey olmam gerektiğini öğrendim, %0,93 oranında sosyal ilişkilerime olumlu değerler kazandırdı, %0,93 oranında kan bağışının ülkemizde ne kadar az olduğunu öğrendim, % 0,93 oranında bu çalışmadan sonra düzenli bir kan bağışçısı olacağım, %0,93 oranında önyargıları kırmanın ne kadar zor olduğunu öğrendim, %0,93 oranında devlet korumasındaki çocukların ilgiye ve sevgiye ihtiyaçları olduğunu öğrendim, %0,93 oranında öğretim yöntemlerini nasıl kullanmam gerektiğini öğrendim, %0,93 oranında yaparak ve yaşayarak öğretim yöntemini öğrendim yanıtlarını vermişlerdir.

THU dersinde, öğrencilerde toplumsal duyarlılık ve farkındalık, işbirliği, dayanışma, etkili iletişim ve özdeğerlendirme becerilerini destekleme; toplumsal sorumluluk bilinci ve özgüven oluşturma hedeflenmektedir. Bulgulara bakıldığında bu hedeflerin yapılan projeler ile önemli ölçüde gerçekleştiği söylenebilir. Zira öğrenci kazanımlarına bakıldığında belirtilen her bir ifadenin THU dersinin hedefleri ile örtüştüğü söylenebilir.

Tablo 3: Öğrencilerin Projelerde Bireysel Olarak Görev ve Sorumluluklarını Yerine Getirme Durumlarına İlişkin Dağılım

<i>Proje kapsamında gerçekleştirdiğimiz çalışma ve etkinliklerde görev ve sorumluluklarımızı ne kadar yerine getirebildim?</i>		
<i>Öğrenci Kazanımları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirdim	100	92,59
Her hafta proje ekibimin yanıdaydım	2	1,85
Elimden gelenin en iyisini yaptım	6	5,56

Tablo 3'e bakıldığında öğrencilerin projelerde görev ve sorumluluklarını yerine getirme oranının %92,59 olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre öğrencinin grup içerisinde etkin bir şekilde görev alma ve aynı zamanda bu görev içerisinde kendini değerlendirme becerisini de kazandığı söylenebilir. Bu doğrultuda THU dersinde öğrencilerde kazanılması beklenen özdeğerlendirme, farkındalık, işbirliği, dayanışma ve etkili iletişim hedeflerine büyük oranda ulaşıldığı söylenebilir.

Tablo 4: Proje Ekibindeki Tüm Öğrencilerin Görev ve Sorumluluklarını Yerine Getirme Durumlarına İlişkin Dağılım

<i>Proje kapsamında gerçekleştirdiğimiz çalışma ve etkinliklerde ekipteki diğer arkadaşlarımız görev ve sorumluluklarımızı ne kadar yerine getirebildi?</i>		
<i>Öğrenci Kazanımları</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Arkadaşlarımız üstlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirdiler	107	99,07
Bazı arkadaşlar yeterli şekilde çalışmaya katılmadı	1	0,93

Tablo 4'e bakıldığında proje ekibindeki öğrencilerin görev ve sorumluluklarını yerine getirme oranının %99,07 olduğu görülmektedir. Bu bulgu doğrultusunda, THU dersinde, öğrencilerde kazanılması beklenen toplumsal sorumluluk bilinci, duyarlılık, farkındalık, işbirliği, dayanışma, etkili iletişim, özgüven oluşturma hedeflerinin çok büyük bir oranda gerçekleştiği söylenebilir.

SONUÇLAR

Araştırmada bulgular doğrultusunda;

- ❖ THU dersi kapsamında toplam 27 adet proje gerçekleştirildiği ve bu projelerde toplam 108 öğrencinin görev aldığı,

- ❖ Gerçekleştirilen projelerde özetle; ilkyardım, bulaşıcı hastalıklar, zararlı alışkanlıklar, emniyet kemeri, zihinsel ve işitme engelli çocuklar, kimsesiz ve yardıma muhtaç çocuklar, yardıma muhtaç aileler, ağaç dikimi, kitap yardımı, çocuklar ve müzik, hayvanlara yardım, güvenilir gıda tüketimi, kan bağışi konularının ele alındığı,
- ❖ Öğrencilerin;
 - Ekip arkadaşlarıyla dayanışma ve işbirliği içinde çalışmanın önemini anladıkları,
 - Bir proje ya da konferans hazırlarken resmi kurumlarla nasıl yazışma ve görüşme yapılacağını öğrendikleri,
 - Planlı ve programlı çalışmanın önemini ve bu sayede her şeyi başarabileceklerini öğrendikleri,
 - Bir topluluk karşısında kendilerini ifade etmeyi öğrendikleri,
 - Çocukların yaş ve algılama düzeylerine göre nasıl yaklaşmaları gerektiğini, derse katılımlarını nasıl sağlayacaklarını ve öğretimin nasıl planlanması gerektiğini öğrendikleri,
 - Engelli öğrencilerle iletişim kurmayı, onları hayata nasıl kazandırabileceklerini, engelli çocuklarda müzik yeteneği olduğunu ve keşfedilmek istediklerini öğrendikleri,
 - Çocuk esirgeme kurumlarının ziyaret edilmesi gerektiğini, çocukların ilgiye ve sevgiye ihtiyaçları olduğunu öğrendikleri,
 - Kan bağışının insan hayatı için önemini ve kan bağışının ülkemizde ne kadar az olduğunu öğrendikleri,
 - Akran eğitiminin hangi aşamalardan geçtiğini, öğrencilere neler kattığını ve problemleri olan öğrencilere nasıl yardımcı olabileceklerini öğrendikleri,
 - Trafikte daha bilinçli davranılması gerektiğini ve emniyet kemerinin önemini anladıkları,
 - Eğitimde doğru yöntem seçmenin önemini, öğretim yöntemlerini nasıl kullanmaları gerektiğini, yaparak ve yaşayarak öğretim yöntemini öğrendikleri,
 - Topluma hizmet etmede ne kadar faydalı olabileceğini öğrendim,
 - İhtiyaç sahibi ailelere yardımcı olma konusunda duyarlı bir birey olmaları gerektiği,
 - Alo 174 gıda hattını ve yediklerine daha fazla dikkat etmeleri gerektiği,
- ❖ Öğrencilerin bireysel olarak projelerde görev ve sorumluluklarını yerine getirdikleri,
- ❖ Proje ekibindeki diğer öğrencilerin de görev ve sorumluluklarını yerine getirdikleri

sonuçlarına ulaşılmıştır.

ÖNERİLER

- ❖ THU dersi kapsamında yapılan projeler içinde yaşanan il sınırlarında uygulanmaktadır. Bu doğrultuda il sınırları içerisinde bulunan kurumlar ihtiyaçları doğrultusunda üniversite ile iletişim kurarak THU dersi amaçlarına hizmet eden projeler geliştirerek bu dersten faydalanabilirler.
- ❖ THU dersi kapsamında toplumun farklı alanlarda ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışılmayan konuların tespiti yapılarak bu doğrultuda projeler geliştirilebilir.
- ❖ Kurumlar arası gerçekleştirilen resmi yazışma sürecinden kaynaklanan gecikmeler sebebiyle uygulanması düşünülen projelerde zaman açısından sıkıntı yaşanmaktadır. Projelerin sağlıklı işlemesi ve sürecin hızlanması açısından kurumlar arasında gereken karşılıklı resmi yazışmalarda gerekli hassasiyet gösterilebilir.
- ❖ Uygulanacak projelerin oluşum aşaması, resmi yazışma süreci ve uygulama boyutu için ayrılan bir dönemlik süre yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle ders süresinin iki döneme çıkartılması yararlı olabilir.

Not: Bu çalışma 25-27 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya'da 28 Ülkenin katılımıyla düzenlenen " International Conference on New Trends in Education – ICONTE – 2013 "da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Akçamete, G. (2006). Eğitim bilimleri bakış açısıyla eğitim fakülteleri ve topluma hizmet işlevi çalıştayı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. Yayın No: 200*, Yayına Hazırlayan: Prof. Dr. Çağlayan Dinçer.

Aksoy, B., Çetin, T., Sönmez, Ö.F. (2009). *Topluma hizmet uygulamaları*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Allen, R., F. (1997). School-based community service learning: developing civic commitment through action. *The Social Studies*, 88(5), 196.

Coşkun, H. (2009). *Topluma hizmet uygulamaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Çuhadar, A. (2008). Topluma hizmet uygulamaları aracılığı ile yurttaş öğretmen yetiştirmek. *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*.

Doğramacı, İ. (2000). *Günümüzde Rektör Seçimi ve Atama Krizi (Türkiye’de ve Dünyada Yükseköğretim Yönetimine Bakış)*. Ankara: Meteksan.

Elma, C., Kesten, A., Kiroğlu, K., Uzun, E. M., Dicle, A. N., Palavan, Ö. (2010). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(2), 231-252.

Erdem, A.R. (2005). Üniversitenin var oluş nedenleri (üniversitenin misyonu), *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 17, 75-86.

Gürüz, K., Şuhubi, E. A. M., Şengör, C., Türker, K. ve Yurtsever, E. (1994). *Türkiye’de ve Dünyada Yükseköğretim, Bilim ve Teknoloji*. İstanbul: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD).

Owen, D. (2000). Service learning and political socialization. *American Political Science Association*, 33(3), 638.

Sönmez, Ö., F. (2010). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine yönelik görüşlerinin kazanım boyutunda değerlendirilmesi. *The Black Sea Journal of Social Sciences*, 2(2), 53-71.

Uğurlu, Z. (2011). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinin işleyiş süreci ve kazanımlarına ilişkin görüşleri. *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, (ss. 720-734).

Yıldırım, A., Simşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

www.yok.gov.tr

www.mehmetakif.edu.tr

<http://egitim.mehmetakif.edu.tr>